

ZARASŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS SVEIKATOS CENTRO ANTIKORUPCINĖ POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Antikorupcinė politika yra Zarasų rajono savivaldybės viešosios įstaigos Sveikatos centro (toliau – Sveikatos centro) korupcijos prevencijos dokumentas, kuriuo įstaiga savo veikloje įsipareigoja:

1.1. nesitaikstyti su neetišku elgesiu, neteisėtomis dovanomis, nepotizmu, interesų konfliktais, kyšininkavimu, papirkimais, prekyba poveikiu, piktnaudžiavimu ir kitomis korupcinėmis nusikalstamomis veiklomis bei mažiau pavojingomis korupcijos pasireiškimo formomis;

1.2. laikytis Lietuvos Respublikos teisės aktų korupcijos prevencijos srityje.

2. Antikorupcinėje politikoje nustatyti Sveikatos centre taikomi bendrieji korupcijos prevencijos principai, antikorupcinės politikos tikslai ir uždaviniai, pagrindiniai antikorupcinės politikos formavimo ir įgyvendinimo subjektai bei Antikorupcinės politikos reikalavimų nevykdymo pasekmės.

3. Antikorupcinė politika taikoma visiems darbuotojams. Šios Antikorupcinės politikos nuostatomis skatinami vadovautis pacientai bei kitos suinteresuotos šalys.

4. Antikorupcinė politika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Sveikatos centro įstatais ir kitais įstaigos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais bei atsižvelgiant Antikorupcinės aplinkos kūrimo ir įgyvendinimo vadovą viešajame sektoriuje.

5. Antikorupcinė politika įgyvendinama susijusiais Sveikatos centro vidaus teisės aktais:

5.1. Sveikatos centro darbuotojų elgesio kodeksu;

5.2. Sveikatos centro darbuotojų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas gautų dovanų ar reprezentacijai gautų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašu;

5.3. Sveikatos centro Viešųjų ir privačių interesų deklaravimo tvarkos aprašu;

5.4. Kitais vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais antikorupcinės aplinkos kūrimą, įgyvendinimą ir interesų konfliktų derinimą.

II SKYRIUS ANTIKORUPCINĖJE POLITIKOJE NAUDOJAMI TERMINAI IR SUTRUMPINIMAI

6. Antikorupcinėje politikoje naudojamų terminų ir (ar) sutrumpinimų reikšmės:

6.1. **Antikorupcinė politika** - Zarasų rajono savivaldybės viešosios įstaigos Sveikatos centro (toliau Sveikatos centras) antikorupcinė politika.

6.2. **Darbuotojai** - Sveikatos centro direktorius, direktoriaus pavaduotojas medicinos reikalams, kiti įstaigoje pagal darbo sutartis dirbantys asmenys.

6.3. **Dovana** – Sveikatos centre dovana suprantama kaip bet kokios vertės neatlyginamai duodamas daiktas, paslauga ar kitokia nauda (pvz. daiktai, pinigai, gėrimai, bilietai, paslaugos, kelionės ir kt.). deklaruojantis asmuo ar jam artimas asmuo negali priimti dovanų ar paslaugų, jeigu tai susiję su deklaruojančio asmens tarnybine padėtimi ar

tarnybinėmis pareigomis. Šie asmenys gali priimti tik reprezentacines ar pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas gautas dovanas, kurios įprastai yra susijusios su asmens, dirbančio Sveikatos centre, pareigomis (pavyzdžiui reklaminė atributika, kalendoriai, reprezentaciniai suvenyrai, smulkūs aksesuarai) ir kurių vertė viršija 150 Eur.

6.4. **Interesų konfliktas** - interesų konfliktu laikomos situacijos, kai darbuotojas, atlikdamas pareigas ar vykdydamas pavedimą, privalo priimti sprendimą ar dalyvauti jį priimant, ar įvykdyti pavedimą, kuris susijęs su jo privačiais interesais.

6.5. **Korupcija** – piktnaudžiavimas turimais įgaliojimais siekiant naudos sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant valstybės ar atskyrų fizinių ar juridinių asmenų interesams.

6.6. **Kyšininkavimas** – paties darbuotojo ar per tarpininką pažadėjimas ar susitarimas priimti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį), t. y., kyšį už pageidaujama veiklą, taip pat reikalavimas ar provokavimas duoti kyšį bei kyšio priėmimas.

6.7. **Neetiškas elgesys** – elgesys, prieštaraujantis Sveikatos centro direktoriaus įsakymu patvirtinto elgesio kodekso nuostatomis.

6.8. **Nepotizmas** - savo šeimos narių, giminaičių bei kitų artimų asmenų (taip pat ir sugyventinių, partnerių) globa ir protegavimas, naudojantis einamomis pareigomis, vardu, galia.

6.9. **Neteisėtos dovanos** - siekiant išvengti šališkumo ar bet kokio pranašumo užtikrinimo teikiamos, siūlomos ar gaunamos bet kokios dovanos ar paslaugos, kurios gali būti traktuojamos kaip viršijančios įprastą komercinę praktiką ir leidžiančios daryti prielaidą, kad tokiu būdu yra siekiama įgyti palankumo ar išskirtinio vertinimo bet kokioje su Sveikatos centro veikla susijusioje srityje.

6.10. **Papirkimas** – bet kurio asmens, paties ar per tarpininką, pasiūlymas, pažadėjimas, susitarimas duoti neteisėtą ar nepagrįstą atlygį (materialų ar nematerialų, turintį ekonominę vertę rinkoje ar jos neturintį) ar tokio atlygio davimas darbuotojui ar trečiajam asmeniui.

6.11. **Pasitikėjimo linija** – pranešimų apie korupcinio pobūdžio galimus pažeidimus priėmimo kanalų apibūdinimas.

6.12. **Piktnaudžiavimas** – savo tarnybinės padėties, įstatymais ar kitais teisės aktais, pareiginiiais nuostatais ar kitais Sveikatos centro vidaus teisės aktais suteiktų teisiu, pareigų ir įgaliojimų panaudojimas (veikimas ar neveikimas) priešingai pareigybės ir Sveikatos centro interesams, veiklos principams, esmei ir turiniui, taip pat suteiktų įgaliojimų viršijimas.

6.13. **Privatus interesas** – darbuotojo ar su juo susijusių asmenų turtinis ar neturtinis suinteresuotumas, galintis turėti įtakos darbuotojo sprendimams vykdam jiem pavestas pareigas.

6.14. **Prekyba poveikiu** – neteisėti veiksmai pasinaudojant savo pareigomis, įgaliojimais ar kita tikėtina įtaka, siekiant paveikti įstaigą, organizaciją, valstybės tarnautoją ir pan., kad šie teisėtai ar neteisėtai veiktų ar neveiktų, vykdydami savo įgaliojimus.

6.15. **Susiję asmenys** – artimi asmenys ir kitu su Darbuotojų draugiškumo ir civiliniais santykiais, naryste ar pareigomis susiję asmenys, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas.

6.16. Kitos Antikorupcijos politikoje naudojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos ir kituose įstatymuose, Sveikatos centro darbuotojų elgesio kodekse, Sveikatos centro darbuotojų pagal tarptautinį protokolą ar tradicijas gautų dovanų ar reprezentacijai gautų dovanų perdavimo, vertinimo, registravimo, saugojimo ir eksponavimo tvarkos aprašu.

III SKYRIUS

ANTIKORUPCINĖS POLITIKOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. Antikorupcinės politikos tikslas yra užtikrinti, kad Sveikatos centre vykdoma veikla, elgsena atitiktų visuomenėje priimtus aukščiausius patikimumo, sąžiningumo, skaidrumo ir etikos standartus. Sveikatos centro antikorupcinė politika siekiama sudaryti sąlygas laiku nustatyti veiklos procesuose kylančias korupcijos rizikas ir, jas įvertinus, parinkti proporcingas ir efektyvias kontrolės priemones, suteikiančias galimybę sumažinti nustatytą ir įstaigai nepriimtina korupcijos riziką.

8. Pagrindiniai Sveikatos centro įgyvendinamos Antikorupcinės politikos uždaviniai yra:

8.1. sumažinti korupcijos pasireiškimo riziką Sveikatos centro veikloje ir gebėti ją valdyti;

8.2. užtikrinti tinkamą ir nustatytu laiku atliekamą įstatymais ir kitais teisės aktais nustatytą korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimą;

8.3. nustatyti reikalavimus darbuotojų elgesiui korupcijos prevencijos srityje ir pasiekti, kad šie reikalavimai taptų įsisąmonintomis ir savanoriškai vykdomomis darbo etikos normomis ne tik darbuotojams, bet ir pacientams bei kitoms suinteresuotoms šalims.

IV SKYRIUS

ANTIKORUPCINĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMO SUBJEKTAI IR JŲ FUNKCIJOS

9. Antikorupcinė politika Sveikatos centre formuojama ir įgyvendinama visose įstaigos veiklos srityse, įskaitant vidaus administravimą ir Sveikatos centro mastu įgyvendinamas centralizuotas ir funkcines veiklas.

10. Pagrindiniai antikorupcinės politikos Sveikatos centre formavimo ir įgyvendinimo subjektai yra direktorius, asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę, kitų funkcijų ir sričių vadovai. Už atskirų antikorupcinės atitikties funkcijų vykdymą atsakingais gali būti paskiriami Sveikatos centro darbuotojai ir struktūrinių padalinių vadovai. Direktorius gali pasitelkti papildomus žmogiškuosius išteklius antikorupcinės politikos įgyvendinimui.

11. Sveikatos centro direktoriaus įgaliojimai ir atsakomybė kuriant bei įgyvendinant antikorupcinę politiką:

11.1. tvirtina Sveikatos centro antikorupcinę politiką;

11.2. užtikrina, kad Sveikatos centro strategija ir antikorupcinė politika derėtų tarpusavyje;

11.3. nustatyta tvarka gavus informaciją apie antikorupcinės politikos veikimą, atlieka šios informacijos vertinamąją analizę;

11.4. stebi, kad būtų priskirti ir paskirti adekvatūs ir tinkami ištekliai, kurių reikia, kad Sveikatos centro antikorupcinė politika galėtų rezultatyviai veikti;

11.5. vykdo antikorupcinės politikos įgyvendinimo ir rezultatyvumo peržiūrą;

11.6. paskiria asmenį, atsakingą už korupcijos prevenciją ir kontrolę, kurio pagrindiniai uždaviniai yra prižiūrėti antikorpūcinės aplinkos kūrimą ir įgyvendinimą, konsultuoti Antikorpūcinės politikos taikymo klausimais ir kaip išvengti korupcinio pobūdžio pažeidimų, rengti mokymus ir vidaus teisės aktus, įgyvendinančius Antikorpūcinės politikos mokymus. Įgyvendindamas šiuos uždavinius, esant būtinybei, jis gali kreiptis tiesiogiai į direktorių;

11.7. esant poreikiui, paskiria darbuotojus atsakingus už atskyrų antikorpūcinės atitikties funkcijų vykdymą, nustatydamas jiems konkrečius uždavinius ir funkcijas. Šie darbuotojai koordinuoja savo veiklą antikorpūcinės politikos įgyvendinimo srityje su asmeniu, atsakingu už korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje.

12. Kiekvieno struktūrinio padalinio vadovas Sveikatos centre turi užtikrinti, kad antikorpūcinės politikos reikalavimai būtų taikomi ir kad šių reikalavimų būtų laikomasi jų padalinyje arba vykdomų funkcijų srityje.

13. Visi darbuotojai yra asmeniškai atsakingi už antikorpūcinės politikos reikalavimų, kurie susiję su jų pareigomis Sveikatos centre, vykdymą ir taikymą.

V SKYRIUS TAIKOMI PRINCIPAI

14. Sveikatos centras, formuodamas ir įgyvendindamas Antikorpūcinę politiką, vadovaujasi šiais principais:

14.1. **Teisėtumas.** Įgyvendinamos antikorpūcinės priemonės negali prieštarauti Lietuvos Respublikos teisės aktams, reglamentuojantiems antikorpūcinę veiklą.

14.2. **Nulinė tolerancija korupcijai.** Sveikatos centre netoleruojamos jokios korupcijos pasireiškimo formos ir, nepriklausomai nuo jų pasireiškimo formos ar laipsnio. Bet kuris darbuotojas, padaręs korupcinio pobūdžio veiką, neatsižvelgiant einamas pareigas, atliekamas funkcijas ar nuopelnus Sveikatos centrui, yra traukiamas atsakomybėn teisės aktų nustatyta tvarka.

14.3. **Vadovų asmeninis pavyzdys.** Vadovų asmeninis pavyzdys yra esminis nepakantumo korupcijai kultūros Sveikatos centre formavimo veiksnys ir efektyvios antikorpūcinės politikos įgyvendinimo garantas.

14.4. **Darbo etika.** Sveikatos centras siekia, pacientų, darbuotojų pasitikėjimo ir geros reputacijos, todėl netoleruojami bet kokie Antikorpūcinėje politikoje numatyti veiksmai ir korupcijos formos, galintys daryti įtaką ar žalą Sveikatos centro reputacijai.

14.5. **Darbuotojų įtraukimas.** Darbuotojai nuolat informuojami apie Sveikatos centro įgyvendinamą antikorpūcinę politiką ir įtraukiami į antikorpūcinių kontrolės priemonių įgyvendinimą. Sveikatos centras užtikrina pranešėjų apsaugą ir pateiktos informacijos konfidencialumą. Įstaiga nuolat įgyvendina darbuotojų antikorpūcinį informavimą ir mokymą.

14.6. **Antikorpūcinės kontrolės priemonių adekvatumas korupcijos rizikai.** Antikorpūcinės kontrolės priemonės, skirtos sumažinti korupcijos rizikas, kuriamos ir diegiamos, atsižvelgiant nustatytų korupcinių rizikų lygį.

14.7. **Antikorpūcinės kontrolės priemonių įgyvendinimo efektyvumas.** Sveikatos centre prioritetas skiriamas tokioms antikorpūcinės kontrolės priemonėms, kurių įgyvendinimas

nėra sudėtingas, poveikis, tikėtina, duos ženklia naudą ir jų įgyvendinimas netaps Sveikatos centrui našta.

14.8. **Nuolatinė kontrolė, stebėseną ir gerinimas.** Sveikatos centre reguliariai atliekama įgyvendinamų antikorpucinių priemonių kontrolė ir vykdomas antikorpucinės politikos veiksmingumo vertinimas.

14.9. **Buhalterinės apskaitos tikslumas ir teisingumas.** Sveikatos centro buhalterinė apskaita turi būti tiksli, teisingai atspindėti visas ūkines operacijas ir įvykius, laikantis visų taikytinu teisės aktų ir apskaitos standartų. Sveikatos centro turtas turi būti tvarkomas skaidriai ir racionaliai.

14.10. **Interesų konfliktų vengimas.** Sveikatos centro veiklos sprendimai ir veiksmai grindžiami tarpusavio pasitikėjimo, objektyvumo, nešališkumo, viešųjų interesų viršenybės principais. Įstaigos darbuotojai vengia bet kokio interesu konflikto, kuris galėtų turėti neigiamos įtakos nešališkam ir objektyviam jų pareigų ir funkcijų vykdymui. Darbuotojai, vykdydami savo tarnybines (darbines) pareigas, įsipareigoja nesiekti asmeninės naudos sau ir artimiesiems ir priimti tik objektyviai pagrįstus, nešališkus ir geriausiai įstaigos poreikius atitinkančius sprendimus. Darbuotojas privalo nusišalinti nuo sprendimų, galinčių sukelti interesų konfliktą, priėmimo ir nedelsiant pranešti (raštu, elektroniniu paštu) apie interesų konfliktą ir nusišalinimą savo tiesioginiam vadovui ir asmeniui atsakingam už korupcijos prevenciją ir kontrolę. Sveikatos centras yra nusistatęs darbuotojų privačių interesų deklaravimo tvarką, kuri reglamentuoja įstaigos darbuotojų prievolę deklaruoti privačius interesus. Privačius interesus privalo deklaruoti pagal Sveikatos centro direktoriaus įsakymu patvirtiną sąrašą nustatytos grupės darbuotojai. Privačių interesų deklaravimo tikslas - užtikrinti, kad būtų išvengta liginės darbuotojų privačių interesų konflikto.

14.11. **Viešųjų pirkimų skaidrumas.** Sveikatos centras užtikrina, kad visi jo pirkimai būtų vykdomi skaidriai, laikantis lygiateisiškumo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir nešališkumo reikalavimų, racionaliai naudojant įstaigos lėšas. Pirkimai atliekami ir tiekėjai atrenkami (laimėję pasiūlymai nustatomi) vadovaujantis šią sritį reglamentuojančiais teisės aktų reikalavimais.

14.12. **Prekybos poveikis ir piktnaudžiavimas tarnybine (darbine) padėtimi.** Visi Sveikatos centro darbuotojai savo pareigas turi vykdyti sąžiningai, nesinaudodami tarnybine padėtimi asmeninei ir artimųjų naudai gauti bei neatlikdami Sveikatos centrui ir viešiesiems interesams žalingos veiklos. Įstaigoje netoleruojama prekyba poveikiu, neteisėtas lobizmas.

14.13. **Kyšininkavimo draudimas.** Sveikatos centras pareiškia, kad netoleruoja jokių kyšininkavimo formų nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nesūlo, neduoda ir neleidžia duoti kyšių, taip pat jų neprašo ir nepriima. Nustačius kyšininkavimo požymius Sveikatos centre ar gavus prašymą duoti arba pasiūlymą priimti kyšį, darbuotojas privalo nedelsiant pranešti atsakingam asmeniui.

14.14. **Nepotizmo ir kronizmo vengimas.** Visi Sveikatos centro darbuotojai turi vengti nepotizmo, kronizmo ir iš to kylančių rizikų.

14.15. **Rizikų identifikavimas (įskaitant korupcijos pasireiškimo riziką) ir valdymas.** Sveikatos centras siekia, kad rizikos būtų nustatomos prevenciškai, t. y. joms dar nepasireiškus, nustatant prevencines rizikų valdymo priemones, įgalinančias nustatytų rizikų išvengti arba sumažinti iki priimtino lygio.

14.16. **Nuosaikumas teikiant/ gaunant dovanas ar kitokias naudas.** Sveikatos centro darbuotojams draudžiama priimti bet kokios vertės dovanas ar jas teikti jeigu tai susiję su

asmens tarnybine (darbine) padėti ar pareigomis arba jo regimybę tretiesiems, taip kaip moralinį ar kitokio pobūdžio įsipareigojimą, galintį turėti įtakos deryboms, viešiesiems pirkimams, sandorių sudarymui ar kitaip paveikti sprendimus ar sukelti abejonių dėl šių sprendimų objektyvumo ir nešališkumo.

14.17. *Atsakomybė už priimtus sprendimus.* Visi įstaigos darbuotojai turi žinoti savo darbinės pareigas ir/ ar suteiktus įgaliojimus bei atsakomybę už šių pareigų nevykdymą ar netinkamą vykdymą, už teisės aktų pažeidimus. Antikorupcinės politikos nuostatų pažeidimas gali būti laikomas šiukščiu darbo pareigų pažeidimu ir už jo padarymą gali būti taikoma Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatyta atsakomybė.

VI SKYRIUS

PRANEŠIMAI APIE ANTIKORUPCINĖS POLITIKOS PAŽEIDIMUS

15. Sveikatos centro darbuotojai skatinami informuoti apie bet kokius pastebėtus ar įtariamus Antikorupcinės politikos dokumentų nuostatų pažeidimas, galimus korupcijos atvejus, viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimus Sveikatos centro direktorių, kompetentingą subjektą ar asmenį, atsakingą už korupcijos prevenciją ir kontrolę įstaigoje.

16. Sveikatos centras taip pat skatina pacientus ir kitas suinteresuotąsias šalis pranešti apie bet kokius Antikorupcinės politikos nuostatų pažeidimas ar įtariamus pažeidimus Sveikatos centro interneto svetainėje ir informaciniuose stenduose nurodytais Pasitikėjimo linijos kontaktais.

17. Sveikatos centras įsipareigoja saugoti pranešėjų konfidencialumą bei imtis visų galimų priemonių, kad asmuo, pranešęs apie pagrįstai įtariamą Sveikatos centro Antikorupcinės politikos pažeidimą, galimos korupcijos atvejus, viešųjų ir privačių interesų derinimo pažeidimus, nepatirtų neigiamų su jo pranešimu susijusių pasekmių. Pranešėjų apsaugos nuostatos galioja ir tais atvejais, jei paaiškėja, kad asmens pateikta informacija nepasitvirtino.

18. Gauti pranešimai, atsižvelgiant į jų turinį, nagrinėjami ir atsakymai pranešimą pateikusiam asmeniui rengiami Lietuvos Respublikos ir Sveikatos centro vidaus teisės aktų nustatyta tvarka bei negali būti perduoti nagrinėti padaliniui ar darbuotojui, jeigu dėl jų veiksmų išreikšė susirūpinimą pareiškėjas. Esant nusikalstamos veikos ar kitų teisės aktų pažeidimų požymiams Sveikatos centras praneša kompetentingoms teisės saugos ar kitoms institucijoms.

19. Antikorupcinės politikos pažeidimo atvejai viešinami vidaus komunikavimo priemonėmis, kiek tai neprieštarauja asmens duomenų apsaugą reglamentuojantiems teisės aktams.

VII SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Antikorupcinę politiką ir jos pakeitimus įsakymu tvirtina Sveikatos centro direktorius.

21. Antikorupcinės politikos nuostatos privalomos visiems įstaigos darbuotojams, taip pat asmenims atstovaujantiems įstaigą kitais pagrindais.

22. Visi esami ir naujai primami Sveikatos centro darbuotojai privalo susipažinti su Antikorupcinės politika ir vykdyti jos reikalavimus.

23. Antikorupcinės politika viešai skelbiama įstaigos interneto svetainėje, siekiant užtikrinti, kad su Antikorupcinės politika susipažintų ir jos nuostatų laikytųsi visi Sveikatos centro partneriai, tiekėjai, pacientai, jų artimieji bei kiti suinteresuoti asmenys.
